

INTOXICAȚIILE CU PESTICIDE ȘI BOLILE OCUPAȚIONALE LA MUNCITORII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Julia EFTODII¹, Nicolae BODRUG², Irina COȘCIUG²,
Doina BARBA², Rodica ȚABUR³,

¹Centrul Național de Sănătate Publică,

²Clinica medicală nr. 6, Disciplina Boli Ocupaționale,

³IMSP Spitalul Clinic Republican

Summary

Poisoning pesticides and occupational diseases across workers in Republic of Moldova

The transition from super-economy to a market economy has generated in agriculture and rural development of the Republic of Moldova, multiple issues of economic, social and health through environmental research estimates inherent in agriculture on pesticide poisoning and plant protection fertilizers and their direct influence across workers in Moldova.

Keywords: poisoning pesticides, occupational diseases, harmful factors

Резюме

Отравление пестицидами и профессиональные заболевания у работников в Республике Молдова

Процесс перехода централизованной экономики на рыночную в сельском хозяйстве и развитие сельских районов Республики Молдова вызвало множество проблем в экономической, социальной и медицинской сфере, которые были выявлены в ходе изучения сельскохозяйственного производства, интоксикаций ядохимикатами и средств защиты растений и их прямого влияния на работающих в Молдове.

Ключевые слова: отравления пестицидами, профессиональные заболевания, вредные факторы

Introducere

De-a lungul anilor, oamenii au tins spre perfecțiune. Această evoluție necesită o atitudine mai responsabilă din partea tuturor. În acest context, vom aminti că sănătatea este dreptul suprem al omului.

În conformitate cu datele OMS, anual de la 1 până la 3 milioane de persoane sunt victime ale intoxicației acute cu pesticide, iar mai mult de 200.000 decedează. Cantitatea de substanță chimică produsă în lume s-a majorat de la 1 milion de tone la sfârșitul celui de al Doilea Război Mondial la 400 milioane de tone anual. Potrivit datelor Institutului Național de Cercetare și Securitate, Franța a consumat, pe parcursul anilor 2009-2012, până la 4,8 milioane de tone de substanțe chimice considerate a fi cancerigene, mutagene și toxice. Din cele 100.000 de produse chimice comercializate din 1945, doar 3% au fost testate, iar

935 au fost evaluate de către Agenția Internațională de Cercetare în Domeniul Cancerului (IARC). Franța este primul utilizator european de pesticide, cu un consum anual de aproximativ 80.000 de tone. Până în prezent, asociația social-agricolă din Franța a acordat statutul de boli profesionale în agricultură la doar treizeci de pacienți [5].

Luând în considerație faptul că Republica Moldova este o țară agrară cu particularități specifice, este importantă cunoașterea și dezvoltarea medicinei ocupaționale în agricultură. În prezent, populația din sectorul rural se confruntă cu probleme mari socioeconomice, efectuând un volum mare de lucru fizic greu și complicat în diversele ramuri ale agriculturii. Aici este implicat un număr mare de oameni, îndeosebi femei, care realizează tehnologiile de cultivare a culturilor preponderent în mod manual, deoarece posibilitatea mecanizării multor procese de muncă este limitată, și fiind însoțite foarte frecvent de o serie de factori nocivi, care influențează negativ sănătatea.

Cu atât mai mult, aceasta se referă la medicina ocupațională. Dezvoltarea acestei direcții este actuală și trebuie să considere tot complexul de factori nocivi din sectorul agricol, să elaboreze și să implementeze măsuri de promovare a sănătății și de profilaxie a maladiilor.

Material și metode

Începând cu anul 2009, prin suportul organizațiilor NATO și al altor organizații internaționale, din Republica Moldova au fost evacuate peste 1.300 tone de pesticide, iar alte 1949 tone au fost centralizate în 22 de depozite. În anul 2012, în Moldova se aflau la evidență 1204 obiective la care se produceau, depozitau ori se comercializau produse chimice [5].

Conform datelor statistice, pe teritoriul republicii au fost utilizate 771 preparate de uz fitosanitar și fertilizanți în volum de 2373,1 tone. În anul 2012, intoxicațiile cu pesticide au înregistrat 118 cazuri (3,43%), cu 23 mai mult comparativ cu anul 2011 – 95 cazuri (2,89%), 9 cazuri de decese înregistrându-se în 2012 și, respectiv, 10 cazuri în anul 2011 [3].

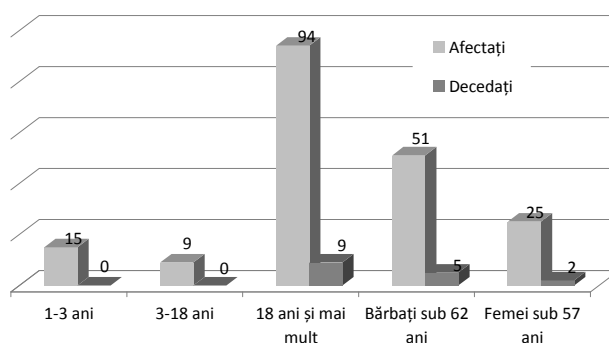

Figura 1. Incidența intoxicațiilor cu pesticide în anul 2012 conform vârstei

În anul 2012 au fost examinați medical 5533 (92%) din totalul de 6072 angajați ce lucrau în condiții nocive și nefavorabile cu pesticide. În rezultatul examenelor medicale obligatorii, boli generale au fost depistate la 645 de muncitori, dintre care 170 au fost transferați permanent la alt loc de lucru [3].

Potrivit datelor statistice, la începutul anului 2013, în diverse ramuri ale economiei naționale ale Republicii Moldova activau 1146,8 mii angajați, inclusiv 49,8% femei. Din numărul total de angajați, în agricultură au activat 27,5%. Ponderea muncitorilor ocupați în condiții de muncă ce nu corespundeau normelor sanitare în agricultură a constituit 26,3% [1, 4].

Incidența bolilor ocupaționale nu reflectă situația reală, deoarece estimarea patologiei profesionale nu este completă și diagnosticul se determină în stadiile tardive ale bolii. De exemplu, în Republica Moldova circa 70% din bolile ocupaționale se depistează numai atunci când muncitorii se adresează după ajutor medical, dar nu în timpul examenelor medicale. Conform datelor, cel puțin 80% din totalitatea bolilor profesionale nu sunt depistate și rămân incluse în morbiditatea generală a lucrătorilor [1, 2].

Identificarea parțială sau tardivă a bolnavilor cu patologie profesională este condiționată de imperfecțiunea legislației cu privire la protecția muncii, lipsa de interes a angajaților pentru depistarea bolilor profesionale în stadii incipiente de dezvoltare, lipsa de sancțiuni juridice și economice pentru disimularea bolilor profesionale, lipsa finanțării pentru activități de promovare a securității și sănătății în muncă, lipsa asistenței medicale la locul de muncă, deficiențe în organizarea și calitatea examenelor medicale profilactice ale angajaților, lipsa specialiștilor pregătiți în domeniul bolilor profesionale etc. [2]. Din aceste motive, numărul cazurilor de boli ocupaționale constatate în Republica Moldova se estimează anual la cel mult 15 persoane, în timp ce în Finlanda se înregistrează anual 3000-5000 de astfel de cazuri [3].

Pe parcursul perioadei 1991-2012, în Republica Moldova au fost înregistrate 827 de cazuri de boli profesionale, cu afectarea sănătății a 877 de persoane. Din numărul total de boli profesionale înregistrate în această perioadă, 3,2% revin intoxicațiilor cu pesticide. Ponderea intoxicațiilor cu pesticide, conform factorilor nocivi, constituie 8,7% din numărul total de factori nocivi și nefavorabili. Conform datelor rutei profesionale, structura morbidității profesionale în anii 1991-2012, în Republica Moldova, la lucrătorii ce au contactat cu pesticide, înregistrează 6,2% din numărul total (figura 2).

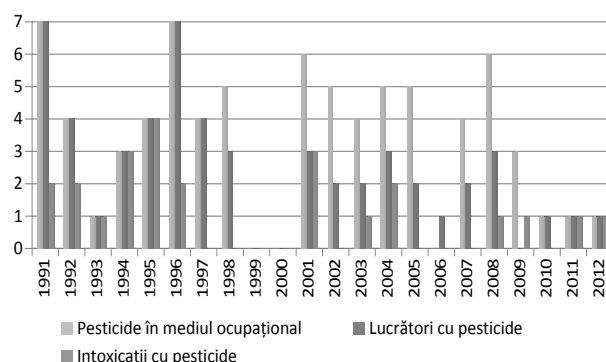

Figura 2. Structura morbidității profesionale pe parcursul anilor 1991-2012 în Republica Moldova

Structura morbidității profesionale înregistrate în republică în perioada 2001-2012 arată o tendință vădită de scădere; astfel, la crearea situației existente contribuie factorii expuși mai sus [2].

Cazuri clinice

I. În anul 2012 a fost înregistrat un caz nou de intoxicație profesională. Boala a fost suspectată în urma adresării la medic, la data de 24.05.2012. Astfel, la 04.06.2012 a fost întocmit actul de examinare a cazului de boală ocupațională la angajatul M., agronom pe protecția plantelor, raionul Sângerei. Bolnavul în vârstă de 53 ani, pe parcursul a 20 de ani de activitate profesională, a fost expus acțiunii pesticidelor de origine variată. În baza rezultatelor examinărilor clinice și paraclinice, a rutei profesionale ș.a., la data de 08.10.2012 a fost convocat Consiliul Republican de Boli Profesionale, în componența căruia au fost mai mulți specialiști din domeniu, care au întreținut discuții argumentate cu privire la stabilirea definitivă a diagnosticului: „Intoxicație cronică cu pesticide. Encefalopatie de etiologie mixtă (preponderent toxică). Sindrom pseudobulbar vestibular atactic și neurasteniform. Polinevropatie senzitivă simetrică distală”, cu pierderea capacității de muncă profesională. Boala ocupațională a fost estimată în baza listei de maladii profesionale conform pct. 1.1. La apariția și dezvoltarea intoxicației profesionale au contribuit preponderent factorii nocivi principali de la locul de muncă, precum și substanțele chimice și factorii nocivi, precum temperaturile extreme, curenții de aer etc., condițiile de muncă cu nerespectarea cerințelor sanitare la ambalarea și distribuirea substanțelor chimice, neglijarea utilizării mijloacelor individuale de protecție, încălcarea cerințelor tehnicii securității la locul de muncă.

II. Un alt caz de boală profesională de intoxicație cu pesticide a fost stabilit în anul 2009, la adresarea la medic a unui muncitor din raionul Ștefan-Vodă, de la o întreprindere supusă Ministerului Agriculturii. Muncitorul, în vârstă de 60 ani, a activat în calitate de mecanizator timp de 24 de ani cu îndeplinirea

lucrărilor de arat, boronit, recoltarea și transportarea cerealelor, prelucrarea chimică a cerealelor etc. Diagnosticul a fost confirmat de Consiliul Republican de Boli Profesionale: „Encefalopatie vasculară toxică. Sindrom pseudobulbar vestibular atactic. Polineuropatie senzitivă. Lombalgie vertebrogenă, tulburări ortostatice, evoluție cronică. Hepatită cronică de etiologie toxică, activitatea minimă. Osteoartroză deformantă. Gonartroză bilaterală st. Ro.I IFA”, cu pierderea capacității de muncă profesionale. Maladia profesională a fost stabilită în baza listei de boli profesionale conform pct. 4.2 și pct. 1.1. La apariția și dezvoltarea intoxicației profesionale au contribuit condițiile de muncă și factorii nocivi prezenți.

Concluzii

Utilizarea pesticidelor în agricultură este în continuă desfășurare și prezintă o problemă actuală de sănătate publică, din cauza utilizării neargumentate și incorecte a acestor substanțe, cu urmări grave. Anual sunt înregistrate noi substanțe de uz fitosanitar și fertilizanți cu acțiune necunoscută asupra organismului uman. Cunoașterea lor va determina elaborarea și implementarea măsurilor de promovare a sănătății și de profilaxie a maladiilor ocupaționale la persoanele ocupate în sectorul agricol.

Bibliografie

1. Pînzaru I., Vasiliev V., Tcaci A., Iularji C., Malii A. *Sănătatea angajaților în relație cu factorii de risc din mediul ocupațional*. În: Buletinul Academiei de Științe a Moldovei, nr. 5 (41), Chișinău, 2013, p. 169-172.
2. Iachim V., Bebih V., Ferdohleb A., Egorov D., Eftodii I., Țabur R. *Condițiile de muncă și morbiditatea profesională a angajaților din Moldova*. În: Buletinul Academiei de Științe a Moldovei, nr. 5 (41), Chișinău, 2013, p. 159-162.
3. *Supravegherea de stat a sănătății publice în Republica Moldova*. Rapoarte naționale, 1991-2012, Chișinău.
4. *Moldova în cifre*, 2012. www.statistica.md/.../Moldova.../2012/Moldova_in_cifre_2012_rom...
5. <http://www.arte.tv/fr/3673748,CmC=3676306.html>

Iulia Eftodii, medic-rezident
E-mail: iulie9@mail.ru,
Tel.: 079097767

UNELE ASPECTE ALE MORBIDITĂȚII PROFESIONALE LA ÎNTREPRINDERILE DE CONSTRUCȚIE DIN MUNICIPIUL CHIȘINĂU

Igor FEOFANOV, Mihai PALANCIUC,
Centrul de Sănătate Publică Chișinău

Summary

Some of aspects of occupational diseases construction companies from Chisinau

The article reveals the main results of the analysis of professional morbidity recorded among workers-builder and employees in the city of Chisinau.

Keywords: morbidity, risk factors, the professional morbidity

Резюме

Некоторые аспекты профессиональной заболеваемости у рабочих строительных предприятий мун. Кишинэу

В работе представлены результаты и информация о развитии профессиональной патологии у рабочих предприятий строительной отрасли мун. Кишинэу.

Ключевые слова: заболеваемость, факторы риска, профессиональная патология

Introducere

Bolile profesionale sunt afecțiuni ale organismului, dobândite ca urmare a realizării unui proces de muncă. Conform definiției date de Organizația Mondială a Sănătății, „bolile profesionale constituie afecțiuni ai căror agenți etiologici specifici sunt prezenți la locul de muncă, asociați cu anumite procese industriale sau cu exercitarea unor profesii” [1, 2, 3].

Conform datelor statistice ale OMS, în regiunea europeană, cele mai înalte valori ale indicatorilor morbidității profesionale a angajaților în construcție la 100 000 persoane s-au înregistrat în Finlanda – 43,5, Germania – 12,8, Federația Rusă – 8,2, România – 7,4, Republica Moldova – 1,8.

Pe primele poziții în structura maladiilor profesionale la muncitorii din construcție se situează osteocondritele – 43,8%, bolile cronice ale sistemului respirator – 33,1%, boala de vibrație – 18,7% și nevrita cohleară – 17,5% [2, 3]. Luând în considerație situația alarmantă la acest capitol, ne-am pus drept scop studierea morbidității profesionale a angajaților din întreprinderile din construcție din mun. Chișinău.

Materiale și metode

Materialele folosite pentru studierea morbidității profesionale au fost extrase din baza de date cuprinzând ultimii 20 de ani. Pentru cercetare au fost folosite metodele: statistică, comparativă, de analiză și expertiză.

Rezultate și discuții

Pentru prevenirea patologiilor profesionale, au fost folosite rezultatele examenelor medicale periodice de diagnosticare timpurie a cazurilor de maladii profesionale, pentru a interzice admiterea muncitorilor cu contraindicații la locuri de muncă